Donderdag, 11 Februari 1943. **Dagblad Amigoe di Curaçao** 62ste Jaargang, No. 3824.

TIJDELIJKE NOODUITGAVE WEGENS GEBREK AAN PAPIER

Churchill openbaart operatie-plan van 9 maanden.

REYDON DOODGESCHOTEN.

N.S.B.-er Meester H. Reydon, pas benoemd Secretaris van Staat voor Openbare Voorlichting, is met zijn vrouw door onbekenden doodgeschoten. Sterke représailles worden verwacht.

CHURCHILL SPREEKT VOOR HET LAGERHUIS.

Churchill bracht in het Lagerhuis verslag uit over de conferentie te Casablanca. **Hij legde er in zijn rede de nadruk op, dat de Verenigde Landen Europa zullen invaderen, zodra men met de voorbereidingen gereed is.**

„Het alles beheersende doel was om de vijandelijke strijdkrachten te land, ter zee en in de lucht op zo groot mogelijke schaal te bestrijden en zo spoedig mogelijk. Wij hebben den vijand aan elke kant doen branden en bloeden, waar dat physiek mogelijk was en misschien op dezelfde wijze, waarop men hem heeft doen branden en bloeden langs het grote Russische front van de Witte tot de Zwarte Zee."

„Groot Britannië en de Verenigde Staten, vroeger vredelievende landen, zijn thans „strijdhaftige landen in elk opzicht. Zij zijn zwaar bewapend en hebben een steeds duidelijker uitzicht op hun redding."

Over de duikboten-oorlog zeide Churchill: „Hierin gaan wij onverdroten voort. Wij houden wat wij hebben en doen meer dan dat."

De optimistische klank in de stem van den Premier was duidelijk te beluisteren. Hij verklaarde verder: **„Gedurende de laatste 6 maanden heeft de scheepsbouw van Groot Britannië, de Verenigde Staten en Canada alle verliezen van de Verenigde Landen overtroffen met meer dan 1¼ millioen ton. Dat wil zeggen, dat onze gezamenlijke vloot heden 1¼ millioen ton groter is dan 6 maanden geleden."** Churchill zeide, dat „hij den vijand wil laten raden naar de werkelijke cijfers" in de duikbotenoorlog. „Laat hem het slachtoffer worden van zijn eigen leugens." (Men herinnert eraan, dat volgens verklaring van Churchill, de nazies geen kennis droegen van de omvang der Geallieerde scheepvaart, hetgeen bleek bij de bezetting van Noord-Afrika.)

Churchill zeide: **„De grote vloed van Noordamerikaanse scheepvaart neemt maand op maand toe en de verliezen van de laatste twee maanden zijn de minste geweest sedert een jaar."** Hij zeide: „Wij leden bijna geen verliezen bij onze talrijke troepenconvooien. **Uit de omstreeks 3 millioen zielen, die onder bescherming van de Britse Marine werden vervoerd, werden slechts 1348 gedood en verdronken, met inbegrip van de vermisten."**

Verder: „Het aantal duikboten, dat vernietigd wordt, neemt gestadig toe. Van Januari tot en met October 1942, een periode van 10 maanden, waren de zinkingen zeker de beste, die wij tot dan toe in deze oorlog gezien hebben. Doch van November tot de huidige datum, een periode van drie maanden, is het aantal nog eens verbeterd met half zoveel."

Tegelijk zeide Churchill, dat de „vernietigingskracht van de duikboot een gestadige afneming heeft ondergaan." Churchill voorspelde: **„Wij zullen er — voor wat betreft de scheepvaart — aan het einde van 1943 veel beter aan toe zijn dan nu."** Churchill noemde hier geen cijfers en niettegenstaande het optimistische beeld van de duikbotenoorlog waarschuwde hij: „De verliezen, die wij lijden op zee, zijn hevig. Zij vertragen onze operaties en verlengen aldus de oorlog."

Churchill verklaarde, **dat de vijand zijn „nederlaag niet kan afwenden" gelijk hij hoopt door zijn duikboten.** Hij zeide: „Onze onbuigzame aandrang op de onvoorwaardelijke overgave wil niet zeggen, dat wij onze overwinnelijke wapenen zullen gebruiken voor een verkeerde en wrede behandeling van de gehele bevolking der vijandelijke landen. Maar rechtvaardigheid moet geschieden en de rechtvaardigheid moet streng en onverzoenlijk worden toegepast. Geen spoor van een nazie- of fascistische macht, geen spoor van een Japanse oorlogbroedende machine zal door ons worden gelaten als het werk verricht is gelijk het zeker zal worden verricht." **Churchill verklaarde, dat de Verenigde Landen een volledig plan van actie" hebben, dat moet worden uitgevoerd „gedurende de volgende negen maanden."**

„Dit plan — aldus Churchill — omvat de verdeling van de strijdkrachten alsook haar richting, gewicht en verschillende bizondere bewegingen, waarover beslist is." **Hieraan voegde hij toe voor het einde van deze 9 maanden Roosevelt weer te zullen ontmoeten, indien geen onvoorziene omstandigheden zich voordoen.**

Churchill deelde aan het Lagerhuis mede, dat — nu het 8e Britse leger zich begeeft in de Noordamerikaanse spheer in Tunis — het „komt onder de orders van Generaal Eisenhower, waarbij Generaal Alexander als zijn plaatsvervanger zal optreden."

„VOORRAADLIJNEN HET BELANGRIJKSTE".

Generaal Harold Alexander, Opperbevelhebber der Britse strijdkrachten in het Midden-Oosten, zeide op een persconferentie, dat, zolang de vijand in staat is in Noord-Afrika te blijven, de Geallieerde operaties zullen worden opgehouden. Dat is een belangrijke reden om de as uit Tunis te drijven. Hij zeide, dat de Mareth-linie de enige stelling is waar Rommel kan trachten stand te houden, omdat er geen tekenen zijn dat nieuwe verschansingen verder naar het Noorden zijn aangelegd.

De Generaal was ervan overtuigd, dat de linie zou worden genomen door voldoende krachtige strijdkrachten, aangezien zij zich slechts over een afstand van 65 kilometer van de kust af in het binnenland uitstrekt. „Toen de Fransen de linie bouwden dachten zij niet aan uiterst mobiele pantserstrijdkrachten, doch hadden zij eerder op het oog een versperring op te werpen tegen een infanterie aanval", aldus de Generaal.

Alexander zeide, dat de verschansingen te kort zijn om een doeltreffende barricade te vormen tegen mobiele strijdkrachten. Indien Rommel van de Mareth-linie verdreven worde, zal de beste volgende stelling om stand te houden zijn nabij Gabès en de zoutmeren van Sjott el Djeird.

Alexander zeide: „Het vijandelijk verzet in Noord-Afrika is voornamelijk afhankelijk van de voorraadlijnen". Hij legde uit, dat de Geallieerden hun luchtstrijdkrachten in betere stelling krijgen om krachtiger slagen toe te brengen.

Indien zij evenwel vliegvelden konden krijgen nabij Tunis en Bizerte zouden zij den vijand dag en nacht kunnen treffen. Op het ogenblik zijn de vliegvelden niet dichtbij genoeg opdat de gevechtsvliegtuigen overal bescherming aan de bommenwerpers kunnen bieden.

Alexander voorzag het samenvoegen van de strijdkrachten van Rommel en Von Arnim onder een verenigd commando en zeide, dat met het kleiner wordende strijdtoneel in Noord-Afrika er één enkel front komt inplaats van twee. De Generaal verklaarde vol hoop te zijn over de Noordafrikaanse situatie en de strijd in het algemeen. Hij was van mening, dat de Russische overwinningen de druk op Iran hebben verlicht. Zelfs indien de Duitsers in staat zouden blijken het volgend jaar in de Caucasus door te dringen zouden zij niet vóór 1945 Iran kunnen bedreigen (Caïro, (AP) 10.2).

DE RUSSISCHE WINSTEN.

Mobiele strijdkrachten van het Rode leger en ski-troepen maakten snel voortgang naar Charkov van twee richtingen uit en stormden Chuguyev binnen op slechts 35 kilometer ten Zuid-Oosten van de grote stad in de Oekraïne. In de andere richting namen de Russen Volchansk op slechts 55 kilometer ten Noord-Oosten van Charkov. Zich voortbewegende met de snelheid van de winterstorm, die de Duitsers blijkbaar niet kunnen stuiten, maakten de Russen 38 kilometer voortgang van Byelgorod en 11 kilometer van Sjebekino, die beide gisteren veroverd werden, om Volchansk te nemen. Volchansk ligt aan de Kursk-Kupyansk spoorlijn en ten Zuid-Oosten van Byelgorod.

Chuguyev ligt aan de spoorlijn, die rechtstreeks van Kupyansk naar Charkov leidt. De radio van Berlijn zeide, dat er een ongewoon zware sneeuwval is langs het gehele front van Orel tot het Donbekken, zodat de Russen dikwijls in staat zijn door te glippen waar de Duitse linies het dunste zijn.

De radio van Rome meldde intussen, dat de Russen met nieuwe strijdkrachten zijn geland op de kust van de Zwarte Zee ten Noorden van Novorossisk en dat de troepen het Tamanschiereiland trachten te bereiken in een poging de ontsnappingsroute van de — naar schatting — 350.000 assoldaten, die zich in de Caucasus terugtrekken, af te snijden.

In het gebied van Rostov wordt de vijandelijke weerstand overkomen. De Russische troepen maken vooruitgang, niettegenstaande Duitse tegenaanvallen in sommige sectoren.

Ook bij Kramatorskaya worden de offensieve operaties met succes voortgezet. Er zijn nog verschillende plaatsen genomen door het oprukkende Rode leger en honderden vijandelijke manschappen werden gedood (Londen, (AP) 11.2).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAÏRO.

Het oorlogscommuniqué van Caïro luidt als volgt:

„Gisteren werd artillerie-vuur gewisseld in de Noordelijke sector waar onze troepen in contact zijn met den vijand ten Oosten van Ben Gardane. In de Zuidelijke sector hinderden onze patrouilles van pantserwagens den vijand. De weertoestanden beperkten de luchtactiviteit boven het gevechtsgebied. In de nacht van 10 Februari vielen bommenwerpers de vliegvelden te Heraklion en Castellia Pediada op Creta aan. Torpedo-bommenwerpers deden een aanval op een schip aan de Zuidkust van Italië gedurende dezelfde nacht, terwijl andere vliegtuigen van Malta actief waren boven Sicilië en Tunis".

Zware bommenwerpers deden bij dag een aanval op de haven van Palermo. Alle vliegtuigen keerden veilig terug" (Caïro, (AP) 11.2).

DE SCHADE IN TURIJN.

Volgens het Britse Ministerie van Luchtvaart zijn de Lancia motorfabrieken in Turijn, waar 4500 man werkten en die 12½% van de totale productie van vrachtauto's in Italië leverden, door de Raf vernietigd. Foto's van verkenningsvliegtuigen en andere bronnen geven het volledig beeld te zien van de „verwoesting" die in Turijn veroorzaakt werd. 70 Industrie-bedrijven werden getroffen en meer dan 26 ha. van de stad werd „ernstig aangetast". 24 Publieke gebouwen werden beschadigd door de aanvallen, waarbij de Raf slechts 13 vliegtuigen verloor (Londen, (AP) 10.2).

Morgenochtend vroeg zal Mr. Dr. Moises F. da Costa Gomez met een extra vliegtuig onze hoofdstad verlaten om, na eerst in New York en Washington de belangen onzes Staatsdeels te hebben behartigd, daarna zijn hoge en belangrijke functie in Londen als Lid van de Buitengewone Raad van Advies te gaan aanvaarden: het begin van de medezeggingschap van ons Staatsdeel in de Regering des rijks. Bij gelegenheid van de benoeming van onzen jeugdigen staatsrechtsgeleerde hebben wij bij onze blijdschap en gelukwensen reeds een beschouwing gewijd aan het feit dat een Landzaat, die onze zes eilanden kent, onze belangen bij de Regering zal voorstaan als een voorbode van de nieuwe tijd en de herordening van ons vierdelig Koninkrijk. Morgen zal Dr. da Costa Gomez vertrekken en wij menen namens allen te spreken, wanneer wij zeggen, dat de beste wensen van alle bewoners van Aruba, Bonaire, Curaçao, St. Eustatius, St. Maarten en Saba den Staatsman bij zijn gewichtige missie vergezellen.

CURACAO

AUDIENTIES GOUVERNEUR.

Zijne Excellentie de Gouverneur zal voortaan Zijn gewone audiënties houden des Dinsdagmorgens om 9 uur.

DE STATEN VAN CURAÇAO BIJEEN.

Gisteravond vergaderden de Staten van Curaçao om afscheid te nemen van hun medelid Dr. Moises Frumencio da Costa Gomez, die Vrijdagmorgen als Lid van de Buitengewone Raad van Advies via New York naar Londen zal vertrekken.

Dr. Da Costa Gomez nam allereerst het woord om dank uit te brengen aan het Bestuur van Curaçao en aan zijn medeleden. In het kort behandelde de Heer Da Costa Gomez de staatkundige veranderingen, die plaats hadden en nog zullen plaats hebben. Hij sprak over de te volgen bevolkingspolitiek en over de culturele opvoeding van het Curaçaose volk. Hij wees op de noodzakelijkheid een afzonderlijke afdeling in te stellen bij het te vormen Departement van Onderwijs voor de culturele ontwikkeling van Curaçao. Tot slot bracht hij dank aan zijn medeleden, waarmede hij zoveel jaren heeft samengewerkt. [Dezer dagen zal de Redactie — **thans belemmerd door papiernood — op deze belangrijke** rede **terugkomen.**]

Voorzitter John H. Sprockel roemde in zijn toespraak de grote capaciteiten van Dr. Da Costa Gomez en sprak over zijn liefde voor Curaçao en Nederland, die steeds in zijn arbeid tot uiting kwam. Het gaan van Dr. Da Costa Gomez naar Londen om de Hoge Regering van advies te dienen is een feit van historische betekenis. Het is de eerste daad van medezeggingschap in de Hoge Regering. De feitelijke erkenning van medezeggingschap. De voorzitter wees erop, dat ook alle Europese Nederlanders zich bewust moeten zijn van dit feit, van de gelijkberechtigdheid der Staatsdelen en dat ook de daaruit volgende gevolgtrekkingen moeten verwezenlijkt worden. Zijn spijt sprak de voorzitter uit over het feit, dat er nog slechts één lid voor Curaçao in deze Raad kon zitting nemen. Dat de invloed van Curaçao groter moet zijn, is een idee, welke Dr. Da Costa Gomez ingang zal moeten doen vinden bij de Hoge Regering. De Staten zijn blij over het vertrek van hun medelid naar Londen, maar daarnaast betreuren zij het heengaan van een zeer bekwaam lid. Namens de Staten wenst de voorzitter tot slot een goede reis en een tot weerziens.

Dr. Carl F. Gronemeyer spreekt nu namens het Bestuur van Curaçao enige woorden van afscheid. Dit is een zeer biezondere vergadering wegens het vertrek van Dr. Da Costa Gomez naar Londen. In het kort heeft Dr. Da Costa Gomez op de hem eigen wijze kort en duidelijk, alhoewel schematisch uiteengezet, waarvoor hij naar de Raad van Advies zal gaan en hoe hij zich de ontwikkeling van Curaçao denkt. Het Bestuur hoopt van harte, dat Dr. Da Costa Gomez hierin slagen zal.

De voorzitter der Staten sprak woorden van waardering en hierbij kan het Bestuur zich volkomen aansluiten.

Namens het Bestuur wens ik u een goede reis en een tot weerziens. Dr. Gronemeyer besluit met de wens, dat Dr. Da Costa Gomez eens met voldoening zal terugzien op het werk, dat hij te Londen zal verrichten. Het werk, dat ten goede zal komen aan de opbouw van de Nederlandse Staatsgemeenschap in een nieuwe gestalte.

EEN TEHUIS VOOR OUDEN VAN DAGEN.

Op verzoek van een tiental weldoeners is door het Wit Gele Kruis in het leven geroepen de stichting voor verzorging van ouden van dagen, „Birgen di Rosario".

De Heren F. Mensing (voorzitter), J. Mauricio (secretaris), Mr. H. Hoogeveen (penningmeester), Mr. P. v.d. Biesen (lid) en Mevrouw de Wed. A. Geldens—Ecker (lid) hebben de leiding van de Stichting op zich genomen.

Was reeds door een niet genoeg te waarderen geste van de Directie van de C.P.I.M. en de Heer Ajubi een landhuis voor dit doel ter beschikking gesteld en werd dit landhuis reeds hier en daar in de wandeling als het toekomstig tehuis voor ouden van dagen genoemd, het bleek der Stichting doelmatiger tot de inhuur van een ander landhuis over te gaan, en wel van het landhuis Santa Catharina in het tweede district.

Het landhuis „Santa Catharina" zal spoedig na 1 Maart als tehuis voor ouden van dagen worden opengesteld.

Voor het doen van opgaven en het verkrijgen van inlichtingen wende men zich tot den voorzitter Bredestraat 24 (Punda), tel. No. 2009; of tot den secretaris, Bredestraat 81 en 97, Overzijde, tel. 2237.

OUD-GOUVERNEUR WOUTERS.

In verband met de komende 60e verjaardag van Oud-Gouverneur Wouters zullen velen den vorigen landvoogd hun gelukwensen willen aanbieden. Wij zouden hiertoe zelfs willen opwekken, daar een groot aantal gelukwensen voor den Heer Wouters en familie zeker buitengewoon prettig zal zijn. Teneinde de brieven op tijd in Costa Rica te krijgen, is het het best deze vandaag of morgen te posten, ze gaan dan Zaterdag met het vliegtuig mede en komen in de loop van de volgende week ter bestemming. Het adres luidt: Señor G. J. J. Wouters, Consulado de los Paises Bajos, Apartado XVI, San José, Costa Rica. (Porto: ƒ 0,35).

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	7264
2e prijs	6833
3e prijs	10160
4e prijs	7513

NEDERLAND.

NEDERLANDS POSITIE NA DE OORLOG.

De Berlijnse correspondent van de „Neue Zurichter Zeitung" citeert in zijn blad een beschouwing van de Haagse correspondent van de „Essener National Zeitung", die schrijft, dat de Duitsers den Nederlanders duidelijk te verstaan hebben gegeven, dat Nederland na de Duitse overwinning bij het Derde Rijk zal worden ingelijfd.

„Nederland", zo schrijft deze correspondent, „heeft van oudsher tot Duitsland behoord en moet weer deel daarvan uitmaken. Nederland was altijd de Noordwestelijke zuil van Duitsland. Dit historische begrip is de voornaamste principale reden voor Nederlands inlijving. De onafhankelijkheid van Nederland is een kunstmatige „Anomatie".

De Zwitserse correspondent tekent bij deze beschouwing aan, dat dit betekent, dat Nederland geen zelfstandig lid van de statenbond zal worden, maar een deel van het Pangermaanse rijk.

RUSSISCH AMBASSADEUR BIJ DE NEDERLANDSE REGERING.

De Gouvernementspersdienst verneemt uit Londen, dat binnenkort de benoeming te verwachten is van den Heer A. Bomogomolow tot Russisch Ambassadeur bij de Nederlandse Regering te Londen.

ARRESTATIES IN BEZET GEBIED.

Op stations in bezet Nederland zijn 25 personen gearresteerd, nadat zij gefouilleerd waren, aldus de „Deutsche Zeitung in die Niederlaenden". Dergelijke arrestaties zijn ook verricht op station van de metro en op andere stations in Parijs. Volgens de „Pariser Zeitung" zijn deze arrestaties door biezondere agenten verricht en niet door leden van de Gestapo.

NEERLANDS VLIEGERS VERVULLEN HUN TAAK.

Geoffrey Hutton schrijft in de „Melbourne Argus", dat de Japanners, die trachten hun bases in de Banda en Timorzee te versterken, weten, dat zij tegen oude vijanden te vechten hebben. Toen, zo vervolgt hij, een opnieuw gevormd Nederlands escadrille bombardementsvliegtuigen een aanval ondernam, liet de Commandant, nadat de bommen waren uitgeworpen, zijn vliegtuigen tot minder dan 20 meter boven de grond dalen voor een beschieting met mitrailleurs. Hij deed dit, verklaarde de Commandant, om de Nederlandse vlag te laten zien.

Uit vrees voor verwarring met de Japanse rijzende zon hebben de Nederlanders geen Oranje driehoek meer als onderscheidingsteken op de Mitchell bommenwerpers, maar een Nederlandse vlag, horizontaal geschilderd. In de eerste phase van de oorlog in de Stille Zuidzee leerden de Japanners „de vliegende Hollanders" waarderen. Want, zo schrijft de Australische correspondent verder, deze ervaren en ondernemende vliegers lieten den Japanners duur betalen voor elke landing.

Kapitein-vlieger R. E. Jessurun leidde verschillende dodelijke aanvallen op een Japans convooi in de Straat van Makassar, bij welke aanvallen zijn groep 27 Japanse schepen vernietigde. Kapitein Jessurun werd het bronzen kruis verleend voor zijn moedig optreden. Hij vloog later naar Singapore, Borneo, Malakka, Sumatra en naar Java.

ZEELIEDEN BIJ ONTPLOFFING GEDOOD.

In een haven in Noordwestelijk Engeland heeft een ontploffing plaats gehad aan boord van een schip. De Nederlandse kapitein werd gedood, evenals vijf Chinese zeelieden. Acht leden der bemanning zijn in het ziekenhuis opgenomen.

HARE MAJESTEIT DANKT CANADA.

De Canadese Minister-President, Mackenzie King, heeft van Koningin Wilhelmina een telegram ontvangen, waarin Hare Majesteit Haar dank betuigt aan de Canadese Regering en het Canadese volk voor het verlenen van de exterritoriale status van de vertrekken, die Prinses Juliana bij de geboorte van Prinses Margriet Francisca in het ziekenhuis heeft gehad. Het telegram luidde:

„Ik stel er prijs op Uwer Excellentie mijn biezondere waardering te betuigen voor het vriendelijke en hoffelijke gebaar van de Regering en de bevolking van Canada voor het verlenen van exterritorialiteit aan het stuk Canadees grondgebied, waarop mijn derde kleindochter is geboren, en eveneens mijn diepe en welgemeende dankbaarheid voor dit nieuwe bewijs van vriendschap aan mijn volk en van de nooit falende gastvrijheid Mij en den mijnen bewezen."

K.B. VOOR ZEELIEDEN.

Een Koninklijk Besluit van 22 Januari bepaalt, dat aan zeelieden, die onder Nederlandse vlag varen of anderszins werkzaam zijn, gratis nieuwe paspoorten of vernieuwing van hun paspoorten verstrekt zal worden. Voor het geval, dat zij hun paspoorten verloren hebben, kunnen zij gratis een nieuwe krijgen, wanneer zij kunnen bewijzen, dat dit verlies aan overmacht te wijten is.

EEN JAAR GING VOORBIJ.

Het volgende artikel werd voor ons blad geschreven door **Sergeant Harold Cohen**, Redacteur van het dagblad „Force" der Noordamerikaanse strijdkrachten, die hier vertoeven. Heden is het namelijk een jaar geleden, dat de soldaten van de Verenigde Staten hier arriveerden om te helpen in de verdediging van dit Staatsdeel der Nederlanden.

* * *

Toen, een jaar geleden, ons troepenschip de haven van Curaçao binnenliep, was het met grote vreugde dat wij een mooie, schone en moderne gemeenschap ontdekten, waar wij een bestemming hadden verwacht vol wildernissen en moerassen.

Op echt typische wijze stortten wij ons roekeloos in onze nieuwe omgeving, met het brandende verlangen om zoveel als mogelijk was te zien in een zo kort mogelijke tijd. Ongetwijfeld lijkt dat den meesten uwer een vreemde gewoonte toe, doch het is uitzonderlijk Noordamerikaans. Wij zullen blijkbaar nooit volkomen de benauwdheid, verlegenheid en vrees waarderen, die onze zinloze nieuwsgierigheid en algehele veronachtzaming van vormen, der plaatselijke bevolking moeten hebben veroorzaakt, maar nu, na een jaar, geeft het werkelijk niet zo veel omdat wij allen een weinig hebben gegeven en een weinig hebben genomen tot een zekere effening tenslotte bereikt werd.

Het zal u ongetwijfeld interesseren om te weten, waaraan een Noordamerikaans soldaat denkt op de eerste jaardag van zijn verblijf hier. In onze kampen en buitenposten is elke omgeving een stukje van de Verenigde Staten voor ons.

'Old Glory' wappert steeds boven ons en wij leven het leven van soldaten, doch met de herinneringen van thuis. Elke soldaat, waar hij ook moge dienen, houdt de herinnering van thuis wakker.

Uitwendig zijn de mannen van 'Force' op Curaçao gewoon geraakt aan de zon; wij hebben geslapen in uw stof, ons gewenteld in uw modder, gemarcheerd in uw winden; wij zijn uitgegleden op de stompige rotsen van uw heuvels en hebben gestoeid in de versterkende branding, die uw kusten bestookt.

Hoewel wij — op papier — dienen op buitenlandse grond, is dat in werkelijkheid niet zo, omdat, zodra een middel om met elkander te conserveren is bereikt en wij zijn gekomen tot een welwillende verstandhouding, wij volkomen in overeenstemming blijken te zijn over alle quaesties.

Het is waar, dat de sociale gebruiken en tradities in het begin vele 'situaties' deden ontstaan, doch met het gevoel van humor den Yankee eigen en met de Curaçaose minzaamheid, werden vele der gevaren overkomen. Spoedig deden verscheidene activiteiten 'Onze Stad' spreken van de 'Helping Hand', de dansen bij de C.P.I.M. en — wat vooral als hoogtepunten van het jaar kwamen — de dansen met de Curaçaose jongedames in onze eigen Kampen. Het was een bijna historische gebeurtenis voor de jongedames van Curaçao, die onze gasten waren, en een werkelijk onthaal voor de mannen van 'Force', die bijna het genot van gezond gezelschap en melodieuze danstonen hadden vergeten.

Voor sommigen is de tijd snel voorbij gegaan; voor anderen al te traag. Elke Noordamerikaan ziet thans evenwel uit naar zijn verdere periode in het Leger. Bij de soldaten zijn er geen dagen, geen weken, geen maanden...... slechts een lange tijd van dienstplicht; en hij zoekt naar ogenblikken waarop hij kan vergeten of herinneren, naargelang zijn stemming het wenst.

Officieel is dit een jaardag. In werkelijkheid is het hetzelfde ogenblik, dat wij vertrokken om een taak te gaan verrichten, van welke onze leiders hadden gevoeld, dat zij verricht moest worden en wij blijven deze gedachte — en alleen deze gedachte — koesteren. Want tot de dag, dat de taak onze aanwezigheid niet meer vereist...... blijven wij waakzaam en paraat, welwillend en samenwerkend, vol hoop en optimisme.

BUITENLAND.

KISKA GEBOMBARDEERD.

De Noordamerikaanse Marine deelde mede, dat bombardementsaanvallen werden ondernomen op de Japanners te Kiska in de Aleoeten. Op Guadalcanal maakten de U.S.A.-strijdkrachten voortgang zonder weerstand te ondervinden. Een grote hoeveelheid vijandelijk materiaal werd veroverd (Washington, (AP) 10.2).

DE VOEDSELSCHAARSTE IN BERLIJN.

Radio-Berlijn zeide, dat de naziepartij reusachtige voedingscentra heeft gevestigd in Berlijn voor gebruik „in geval van een grote noodtoestand". Volgens de radio zijn de centra in staat een groot aantal personen te voeden (Londen, (AP) 10.2).

VERSCHEPINGEN.

De Administrateur van de Oorlogsscheepvaart Emory S. Land onthulde, dat schepen onder Noordamerikaans toezicht in het jaar, dat eindigde op 31 October 1942, 1745 reizen ondernamen, geladen met steunverleningsmateriaal: 1375 daarvan naar Groot Britannië, 304 naar Rusland en 66 naar China Hieraan voegde hij toe: „Ongelukkigerwijze hebben niet al de schepen, die de reis ondernamen, hun bestemming bereikt, doch verreweg het grootste deel deed dat wel."

Hij sprak voor het Comité voor Buitenlandse Zaken van het Huis en drong aan op de verlenging van de steunverleningswet met nog een jaar.

Lands cijfers gaven voor het eerst in het openbaar een idee der verdeling van steunverlenings-verschepingen, anders dan in termen van millioenen of milliarden dollars.

Land zeide: „In het huidige jaar zullen de verschepingen van steunverleningsmaterialen ten zeerste worden opgevoerd en zullen zij misschien zelfs dubbel zoveel zijn als die in het jaar 1942." Tegelijk zeide hij: „Wij zijn van plan 18.890.000 bruto ton aan nieuwe scheepsruimte te bouwen in 1943. Op grond van bouw-statistieken en schattingen van zinkingen, die zullen plaatsvinden in 1943, moet onze vrachtschepen-vloot (hieronder vallen geen tankers) die van Groot Britannië tegen het midden van het jaar overtreffen en zal onze vloot tegen het einde van het jaar zoveel als 25% groter zijn dan die van hen" (Washington, (AP) 11.2).

ONDERGRONDSE MILITAIRE ORGANISATIE.

Het bestaan ener onwettige militaire organisatie in Tsjechoslowakije werd door de Duitsers voor de eerste maal toegegeven, aldus de persdienst van de Tsjechoslowaakse Regering in Londen, die een bericht aanhaalde omtrent een terechtstelling te Praag van een zekeren Josef Novotny, op beschuldiging een hand te hebben gehad in het stichten ener onwettige organisatie. De persdienst deelde mede, dat op diezelfde dag nog 3 andere personen werden ter dood gebracht als gevolg van „deelneming in een geheime beweging, die tegenstand tegen de nazies voorstaat" (Londen, (AP) 11.2).

PRIMAAT VAN POLEN.

Volgens berichten van de laatste tijd zou Zijne Eminentie Cardinaal Hlond niet uit Frankrijk vertrokken zijn. De onzekerheid omtrent zijn lot is reden tot bezorgdheid van de Katholieke Polen (Londen, K.A.P.).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** De radio van Algiers zeide, dat het Franse leger in Tunis naar achteren wordt gezonden om te worden uitgerust en te worden vervangen door verse Geallieerde strijdkrachten, die volledig uitgerust zijn.

— **Londen:** De radio van Marokko zeide, dat Generaal Juin in een dagorder aan zijn troepen zeide, dat het materiaal en de uitrusting voor het Franse leger in Afrika geregeld arriveren in toenemende mate en dat nieuwe Geallieerde strijdkrachten voortdurend worden aangevoerd.

— **Londen: De Regering maakte bekend, dat Veldmaarschalk Sir John Dill, als vertegenwoordiger van Churchill, en Luitenant Generaal Henry Arnold, als vertegenwoordiger van Roosevelt, een serie conferenties hebben gehouden met Tsjang Kai Sjek in Tsjungking alsook met Generaal Wavell. Men zeide, dat zij tot volkomen overeenstemming kwamen over de „offensieve plannen" tegen de Japanners.**

— **Geallieerd Hoofdkwartier** in **Noord-Afrika:** Het communiqué zeide, dat twee kleine troepenschepen, die asstrijdkrachten brachten van Sicilië naar Tunis, tot zinken zijn gebracht door Geallieerde strijdkrachten. Het waren Noordamerikaanse bommenwerpers, die de schepen op zee vonden.

Cultuur - IV (Slot)

DE JUISTE WEG.

door

PATER MICHAEL MOHLMANN O.P.

Godsdienst is geen cultuur. Ook de ongecultiveerde mens had godsdienst. Godsdienst is het practisch gevolg van de erkenning, waartoe de mens komt, dat er boven hem een Wezen bestaat, waarvan hij geheel en al afhankelijk is, er van afgezien, of deze kennis nu instinctief, verstandelijk beredeneerd, of een gelovig aanvaarde openbaring is.

Godsdienst is geen cultuur. Zowel de gecultiveerde als de ongecultiveerde is godsdienstig. Wel is de godsdienst de machtigste inspiratie en de sterkste impuls tot cultuur, en het eerste, waar ze toe drijft, is de cultivering van de wijze, waarop de mens God dient.

Cultuur is de ontwikkeling van de natuur naar het ideaal der menselijkheid, naar het volmaakte, het goede op alle gebied, in vormen, die door plaatselijke en historische invloeden bepaald worden. Daarom is godsdienst de rijkste cultuurbron, omdat God a.h.w. de pool van het goede in de schepping is, die alle hogere aspiraties, die het beter ik in den mens activeert en in Zijn richting trekt.

De geschiedenis van het mensdom toont dan ook, dat de godsdienst immer de wortel van de hoogste cultuur geweest is. En dit niet alleen en zelfs niet op de voornaamste plaats in de kunst en andere cultuur-uitingen. Maar omdat God, die pool van het goede, slechts gediend wordt door het goede op alle gebied en dat goede ontwikkeld tot zijn hoogste volkomenheid, daarom was de godsdienst in staat den mens te cultiveren, zowel uiterlijk als innerlijk, zowel zedelijk, als wetenschappelijk en aesthetisch.

Wanneer de godsdienst als werkoorzaak zo organisch met cultuur verbonden is, dan is het duidelijk, dat iedere onvolmaaktheid in de godsdienst, verminking van het Godsbegrip of afwijkingen in de wijzen van Hem te dienen, noodzakelijk haar nadelige weerslag moet hebben in de cultuur, waartoe zij inspireert, en van de andere kant zal de meest volmaakte godsdienst, in casu die, welke door God als de beste, ja de enig juiste is geopenbaard, ook de beste opvoedster der volken zijn.

Zij, die zich het cultiveren van een volk tot taak gesteld hebben, moeten de godsdienst als machtigste cultuurfactor nimmer uit het oog verliezen in hun practijk. Nu zou het een onrechtvaardige miskenning zijn, te beweren, dat ons Bestuur in zijn beleid getoond heeft voor deze waarheid geen oog te bezitten, maar de steun aan de godsdienst kan nimmer groot genoeg zijn, omdat van alle cultuurarbeid dit de meest effectieve, de meest vruchtdragende is. Het is een actie bij de bron, waarvan de gevolgen zich voortplanten tot cultuur op alle gebied. Het is de oorzaak, niet van half-cultuur, maar van een alzijdige, van de enige dus, die waarlijk de naam cultuur verdient.

Cultuur en Bestuur.

Er zijn weinig gebieden, waarop de coördinatie van Kerk en Staat zo dui-

delijk tot uitdrukking komt, als op dat der cultuur.

De Kerk spoort het volk aan God te dienen door al wat er goed in hen is te ontwikkelen tot volmaaktheid; zij geeft ook de genadekracht, die den mens onmisbaar is, om zich voortdurend boven zich zelf te verheffen. Dit is primaire en eigenlijke taak van de godsdienst met betrekking tot de cultuur althans.

Haar verdere activiteit op cultureel terrein, practische initiatieven van de meest verscheiden aard, zijn slechts secundair, vinden meer hun oorsprong in het culturele peil en de naastenliefde van hen, die de repraesentanten van de godsdienst zijn.

Dat echter de godsdienst een machtige drijfveer voor die mensen is bij hun arbeid voor de culturele verheffing van het volk, behoeft wel geen betoog. Wij wilden er slechts op wijzen, dat de godsdienst hier niet onmiddellijk, doch middellijk werkt m.a.w. dat dit een secundaire taak is.

De Staat, in casu: het Gouvernement, dat het welzijn van het volk behartigen moet, heeft de cultivering als een deel van deze plicht te beschouwen. Het vervult die plicht door de godsdienst te steunen, door het scheppen van maatschappelijke instellingen en toestanden, die geschikt zijn de impuls tot vervolmaking, welke in iederen mens leeft en door de godsdienst nog gestimuleerd wordt, te verwerkelijken. En wanneer door de secundaire werkzaamheid van de godsdienst en door andere particuliere instanties reeds culturele activiteit ontwikkeld wordt, steunt de Staat, voor zover die pogingen inderdaad gezonde culturele betekenis hebben, die initiatieven, schakelt hij, als hoogste synthetisch lichaam, op de juiste wijze in in het grote geheel der cultiveringsarbeid, en treedt corrigerend op, wanneer bepaalde onderdelen andere, belangrijkere dreigen te overwoekeren, of wanneer er instellingen ontstaan, die een gevaar voor de cultuur van het volk dreigen te worden.

Dit laatste was de grond, waarop wij gepleit hebben voor overheidsingrijpen inzake het bioscoop-gevaar, een pleit, dat het lot schijnt te delen van zoveel andere goede dingen, dat het nl. te veel heilige huisjes bedreigt, om kans op succes te hebben.

Kerk en Staat bestrijken als leidende organen het gehele terrein van het menselijk wezen en daardoor ook van de menselijke cultuur, zij het dan ieder voor zijn deel en ieder op zijn wijze.

Daartussen staan de particuliere initiatieven, die, voor zover ze zuiver cultureel zijn, onder de hoogste beschermende en dus controlerende leiding van de Staat vallen.

De Staat heeft dus wel degelijk een veel omvattende culturele taak, die zich veel verder uitstrekt dan het beschermen van particuliere initiatieven alleen.

Beider taak.

Wanneer wij na de afbakening der verschillende competenties de cultuurmethoden willen bepalen, die gezien de tegenwoordige toestand de juiste zijn, dan moeten wij voor alles vaststellen, welk stadium van cultuur het volk in zijn brede lagen tot heden toe bereikt heeft. Dit is van het allerhoogste belang, willen wij ons werk doen slagen. Want indien wij de wet der continuïteit, waarvan wij vroeger aantoonden, dat ze de groei van het leven en dus ook van de cultuur beheerst, bij onze arbeid niet in acht nemen, dan kan het niet anders, of onze moeite zal verspilde moeite zijn.

Nu is het een opvallend verschijnsel, dat de handwerkstand, het voornaamste product van de midden-cultuur, bij dit volk niet gezond en breed genoeg is uitgegroeid.

De boerenstand ontbreekt, omdat een regelmatige landbouw vanwege de climatorische omstandigheden uitgesloten is.

Maar ook het percentage der theoretisch geschoolde handwerklieden onder de inlandse bevolking is veel te klein. Dit feit laat zich overigens historisch goed verklaren. In het verleden was het aankweken van vakkennis altijd een quaestie van particulier initiatief. Vakken, zoals dat van schoenmaker, kleermaker, blikslager, goudsmid enz., werden geleerd in de werkplaatsen, de zg. winkels, of met een meer theoretische ondergrond op de ambachtsschool van P. Frie op Sta Rosa, welke later naar Scherpenheuvel overgeplaatst werd.

Deze particuliere initiatieven waren onvoldoende, omdat er een veel te klein percentage van de opgroeiende jeugd door opgevangen werd, omdat in de winkels geen theoretische scholing werd gegeven, die de baas immers zelf ook niet bezat, terwijl de practische scholing dikwijls eveneens gebrekkig bleef, òf omdat de baas zelf maar een gebrekkig vakman was, òf omdat hij de jongens als manusje van alles gebruikte, in plaats van hun een vak te leren.

Het Gouvernement deed echter niets, om de vakopleiding meer algemeen en theoretisch degelijker te maken.

Toen de Petroleum-industrie zich hier vestigde, leidde het gebrekkige vakopleidingssysteem tot treurige gevolgen. Er kwam een plotselinge en grote vraag naar goed onderlegde vaklieden, die dit eiland niet bieden kon. Andererzijds opende dit grote bedrijf allerlei werkgelegenheden, die hoegenaamd geen vakkennis vereisten, maar die meer inkomen gaven, dan uit een vak, zoals het hier te leren was, gehaald kon worden.

Bovendien ontstond er van de Gouvernementskantoren uit een sterke trek naar de Isla, omdat daar voor administratief onderlegden financieel betere vooruitzichten waren. Vandaar dat het Gouvernement dringend nieuw personeel behoefde, minder selectief werd bij de aanneming en ook jonge mensen, die, gezien hun aanleg, hun ontwikkeling en stand vakman hadden moeten worden, te werk stelde. Zo sneed het mes van twee kanten en werd de animo voor ambacht en vak volkomen dood gedrukt.

Doch de betekenis van de handwerkstand voor iedere gezonde cultuur is geweldig. Door hem wordt een volk zelfgenoegzaam, in staat zich zelf te helpen en te voorzien in al zijn behoeften zodat daar het geen vreemden meer voor nodig heeft, wat smadelijk is voor een volk en minderwaardigheidsgevoel kweekt. Dit voor de verhouding naar buiten.

Maar ook innerlijk is de handwerkstand een onmisbare factor voor een volwaardige maatschappij. Hij is het hart van een volk, de spil, waar alles om draait. Daar gaan de individuen onder uit, die de mislukkelingen zijn, en er boven verheffen zich de meer begaafden, die gegrondvest op deze basis, bouwen aan een hogere cultuur.

Zonder handwerkstand hangt een cultuur in de lucht. Het is onmogelijk een hogere cultuur te creëren, wanneer deze grondslag, de midden-cultuur, niet gelegd is. Dat is een sprong in de lucht. Het is een verkrachting van de wet der continuïteit met alle gevolgen van dien.

Dit is dus, gezien de toestand, onze eerste en voornaamste taak: een handwerkstand te scheppen, der massa een vak te leren. Het ambacht is immers de levensschool voor den man uit het volk. De arbeid in het zweet zijns aanschijns is zijn ascese, de bijtel van het leven, die iets schoons uit hem houwt. Zijn praestaties, zijn werkstukken, zijn zijn edelste vreugden. Zijn zelfstandig gewonnen brood is zijn gerechtvaardigde trots. Wat een verschil met de kantoorklerken, buschauffeurs en fietsjongens, die wij kweken.

Vergelijken wij de arbeid van de Kerk en het Gouvernement, sinds de afschaffing der slavernij voor de ontwikkeling van het volk verricht, dan springt de gespletenheid van beider activiteit in het oog. De godsdienst nam de mensen, zoals zij waren, en arbeidde aan hun godsdienstige verheffing met inachtneming van het peil, waarop zij zich bevonden. Dit geschiedde onwillekeurig, omdat zij meer met het innerlijk van het volk in aanraking kwam, zodat een dwaling omtrent het bereikte peil veel minder voor de hand lag. Het resultaat is dan ook: een diepe godsdienstigheid en een cultuur aan deugden, die, voor zover niet door de ontbindende werking van het moderne leven verwoest, dit volk oprecht sympathiek maken voor hen, die er inniger mee in contact komen.

Maar in plaats dat het Gouvernement zich bij de zuiver culturele arbeid eveneens afstelde op het stadium, waarin de vrijgewordenen zich bevonden, in plaats dat de godsdienstige en culturele activiteit een homogeen geheel vormden, behandelde men de kinderen hier, alsof het kinderen uit Nederland waren, stelde hen, hoewel men ook hier nog veel te veel aan het particulier initiatief overliet, in de gelegenheid de lagere school te doorlopen, maar liet hen vervolgens met lege handen een maatschappij ingaan, waarin te weinig gelegenheid was, om een gedegen vakman te worden. Dit gebrek aan evenwijdigheid in een actie, die toch hetzelfde doel beoogde, heeft de normale ontwikkeling op betreurenswaardige wijze verstoord.

Er kan na dit alles slechts één conclusie mogelijk zijn. Fouten zijn er om verbeterd te worden. Nu, zowel als vroeger, beogen wij het waarachtig welzijn van dit volk. Laten wij het roer omgooien en gaan arbeiden, om het zijn grondslag, zijn spil, zijn midden-cultuur te geven. Bewijst de grootste weldaad aan deze mensen door hun het machtigste middel tot zelfcultuur, het ambacht, zowel theoretisch als practisch, in groten getale te leren.

Niet dat dit in de huidige omstandigheden een lichte opgave zal blijken. Er is hiertoe meer te veranderen, dan een onderwijs-inrichting alleen. Foutief cultiveren vertraagt niet alleen, het doet ook vergroeien. En het vergroeide leven recht te zetten, is een pijnlijke en langdurige geschiedenis.

Er zijn betreurenswaardige vooroordelen in dit volk gegroeid, mede als gevolg van onze politiek. Vooroordelen, die zich sterk tegen het handwerk, als minderwaardig keren. Iedereen moet kantoorklerk, of iets dergelijks worden.

Onze Mulo-scholen zijn voor de helft bevolkt door leerlingen, die niet op die school thuis horen. Wat zou het onderwijs er op vooruit gaan, als die helft daar niet ware. Wat zou die helft erop vooruit gaan, als zij daar niet ware, maar die vak-opleiding krege, waar hoofd en handen om vragen. En zelfs van de cunucu is er een ren naar de Mulo ontstaan...... Ook op de A-scholen wordt typen en dergelijke geleerd. Als de mensen maar ergens een gat vinden, om geld uit te halen, gaan de jongens van de A-school naar de Mulo, en zij, aan wie dit geluk niet beschoren is, worden toch het liefst winkelbediende, of iets van dien aard, in ieder geval een bezigheid, waarbij ze een boordje en een polshorloge kunnen dragen.

De vooroordelen tegen de handenarbeid zullen moeten worden weggenomen. De aandacht van het Bestuur zal zich veel meer op het ambachtsonderwijs moeten concentreren, dat toegankelijk moet zijn, ook voor de minvermogenden, ook voor de jongens van de buitendistricten, die vaak uitstekende handwerkers-qualiteiten bezitten, welke bij gebrek aan middelen ongeschoold blijven.

Daarnaast moet zorg gedragen worden voor een menswaardiger omgeving. Betere bestrating, dat de mensen zich niet meer als beesten in modderpoelen voelen. Betere woontoestanden, die een eerbaar familieleven en een hygiënische levenswijze mogelijk maken. Denkt niet, dat dit slechts een quaestie van comfort is, van luxe. Gij, die u aftobt om dit volk te cultiveren, hier hebt gij enkele middelen, die vanzelf hun werk zullen doen.

Doch voor alles: geeft dit volk een ambacht. Het handwerk zal niet alleen hun practisch verstand en hun werkvermogens ontwikkelen, maar ook hun zelfbeheersing, doorzettingsvermogen, plichtsbetrachting, werklust en vlijt. De arbeid zal hun vreugde cultiveren. Voldoening over wat ze gemaakt hebben. Vreugde om hun onafhankelijkheid van anderen in het winnen van hun brood — het is deze onafhankelijkheid, die de ware is en waar een volk meer mee gebaat is dan met politieke zelfstandigheid!

De arbeid zal hun zelfkennis leren, hun leren zich zelf te zijn, niet meer en niet minder. De arbeid zal hen bescheiden maken, bewust van de plaats, die de hunne is, tevreden met hun goed en menswaardig lot. De arbeid zal hun rijpe levenswijsheid geven.

Aan allen, die zich interesseren voor de cultivering van dit volk, zou ik willen toeroepen: Geeft dit volk een ambacht! Het ambacht zal uw beste bondgenoot zijn bij uw culturele arbeid.

En tenslote: geduld! Leven groeit traag, en trager het mensenleven, en allertraagst het leven van een volk.

Geduld en wijs beleid! Wanneer wij deze twee eigenschappen paren aan het oprecht verlangen, dat er ongetwijfeld reeds is, om aan het volk van Curaçao cultuur te brengen, dan zullen de resultaten het Nederlandse volk eens tot onsterfelijke roem strekken.

EINDE.